

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Martiny Küchlerové v právní věci žalobce **Ing. T. V.**, zastoupeného Mgr. Jakubem Horkým, advokátem se sídlem Praha 1, Vodičkova 695/24, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 1292/25, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2025, č. j. 16 Ad 3/2025 - 38,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2025, č. j. 16 Ad 3/2025 - 38, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu jednání.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 27. 6. 2024, č. j. X, kterým byly zamítnuty jeho námitky proti prvostupňovému rozhodnutí žalované ze dne 21. 2. 2024, č. j. Y, Městský soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) pro opožděnost.

[2] Městský soud svůj postup odůvodnil tím, že dle obsahu správního spisu podal proti prvostupňovému rozhodnutí žalobce námitky prostřednictvím advokáta Mgr. Jakuba Horkého, který předložil plnou moc žalobce ze dne 9. 11. 2023 pro advokáta Mgr. Jana Švarce. Zároveň Mgr. Horký předložil substituční plnou moc ze dne 2. 5. 2024, kterou jej Mgr. Švarc zmocnil ke svému zastupování při zastupování žalobce. Substituční plná moc neobsahovala žádná omezení v zastupování. Žalované rozhodnutí bylo dne 27. 6. 2024 doručeno Mgr. Horkému do datové schránky. Dne 19. 11. 2024 podal Mgr. Horký „vyjádření účastníka v námitkovém řízení“, na což mu bylo žalovanou sděleno, že žalované rozhodnutí nabylo právní moci již dne 27. 6. 2024. Městský soud tento postup aproboval, neboť běh lhůty pro podání žaloby počal běžet od okamžiku doručení žalovaného

rozhodnutí Mgr. Horkému, který podle § 26 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii byl zástupcem žalobce z titulu udělené substituční plné moci. Následné vyškrtnutí Mgr. Švarce z České advokátní komory dne 26. 12. 2024 nemělo vliv na řádné doručení dne 27. 6. 2024.

[3] Usnesení městského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, kterou podřadil pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[4] Stěžovatel namítá, že městský soud nesprávně určil počátek dvouměsíční lhůty pro podání žaloby, neboť ta neběžela od doručení žalovaného rozhodnutí substitučnímu zástupci Mgr. Horkému dne 27. 6. 2024, ale až od doručení rozhodnutí zástupci žalobce, tj. Mgr. Švarcovi, tedy až od 6. 12. 2024. Stěžovatel má za to, že doručení *substitučnímu* zástupci nemá právní účinky, neboť je správní orgán povinen doručovat pouze *zástupci* žalobce, k čemuž odkázal na usnesení rozšířeného senátu ze dne 4. 11. 2003, č. j. 1 As 4/2003 - 48 (rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Jelikož bylo žalované rozhodnutí zástupci žalobce Mgr. Švarcovi doručeno až dne 5. 12. 2024, byla žaloba podána dne 5. 2. 2025 v zákonné dvouměsíční lhůtě.

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[6] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[7] Kasační stížnost je důvodná.

[8] Předně je třeba uvést, že stěžovatel v kasační stížnosti odkazuje na kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Jak vyslovil rozšířený senát tohoto soudu v usnesení ze dne 29. 3. 2023, č. j. 6 As 105/2021 - 72, č. 4484/2023 Sb. NSS, je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí návrhu, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu (srov. též rozsudek ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, č. 625/2005 Sb. NSS, či pozdější rozsudky ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 - 65, a ze dne 16. 5. 2012, č. j. 4 As 24/2012 - 18, aj.). Proto Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci bude napadené usnesení přezkoumávat pouze z důvodů spadajících pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[9] Podstatou kasační stížnosti je určení okamžiku, od kterého začala běžet dvouměsíční lhůta pro podání žaloby (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), konkrétně zda bylo žalované rozhodnutí dne 27. 6. 2024 účinně doručeno, bylo-li doručeno substitutovi zástupce žalobce Mgr. Horkému.

[10] Ze správního spisu vyplývá, že proti prvostupňovému rozhodnutí podal stěžovatel v zastoupení Mgr. Jakuba Horkého námitky, jejichž součástí byla plná moc ze dne 9. 11. 2023 udělená stěžovatelem pro Mgr. Jana Švarce. Zároveň byla spolu s námitkami předložena substituční plná moc ze dne 2. 5. 2024, kterou Mgr. Švarc dále zmocnil k zastupování stěžovatele Mgr. Jakuba Horkého, a to v rozsahu plné moci. Žalovaná na základě uvedeného substitučního zmocnění doručila žalované rozhodnutí do datové schránky Mgr. Horkého dne 27. 6. 2024.

pokračování

[11] Otázkou doručování substitutovi zmocněnce v rámci správního řízení se již Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 25. 2. 2016, č. j. 9 As 220/2015 - 47, ve kterém uvedl, že „[s]právní řád ve svém § 33 odst. 1 umožňuje zastoupení účastníka správního řízení zvoleným zmocněncem na základě plné moci, kterou lze učinit buď ve formě písemné, nebo může být udělena ústně do protokolu. Plná moc je jednostranným prohlášením zmocnitele (účastníka správního řízení) především o rozsahu zmocnění a osobě, která byla zmocněna, a dokládá, že se účastník správního řízení dohodl na svém zastoupení s jinou osobou (zmocněncem) a že mezi zmocněncem a zmocnitelem byla o tomto zastoupení uzavřena smlouva (ať již ústní či písemná). Ta má soukromoprávní povahu, typicky se jedná o smlouvu příkazní. Jako svého zástupce si může účastník zvolit fyzickou nebo právnickou osobu. Současně zákon stanoví, že v téže věci může mít účastník pouze jednoho zástupce. Zástupcem účastníka je pouze jím zmocněná osoba [...]. Ustanovení § 33 odst. 3 správního řádu není ničím jiným, než oprávněním zmocněnce udělit se souhlasem zmocnitele substituční plnou moc jiné osobě. [...]. Substitut se nestává zástupcem účastníka, ale zástupcem zmocněnce. Správní orgány [které doručovaly zástupci účastníka řízení, nikoli jeho substitutovi – pozn. NSS] se žádného pochybení při doručování nedopustily, naopak doručení, kterého se stěžovatel neprávem dovolává (doručení substitutovi) nevyvolává právní účinky, které zákon spojuje s doručováním účastníkům řízení či jejich zástupcům.“ K obdobným závěrům Nejvyšší správní soud dospěl i pokud jde o doručování substitutovi advokáta v rámci soudního řízení (viz například usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 4. 11. 2003, č. j. 1 As 4/2003 - 48, publ. pod č. 281/2004 Sb. NSS) nebo substitutovi zmocněnce v rámci daňového řízení (viz například rozsudky ze dne 17. 6. 2010, č. j. 1 Afs 85/2009 - 104, a ze dne 24. 1. 2018, č. j. 4 Afs 224/2017 - 60).

[12] Z uvedené konstantní judikatury plyne, že žalobou napadené rozhodnutí nemohlo být řádně doručeno, bylo-li doručeno jen substitutovi. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že substituční zástupce v řízení nevystupuje jako zástupce zmocnitele, ale jen jako zástupce zmocněnce. Zástupcem zmocnitele tak zůstává pouze jeho zmocněnec. Mezi substitučním zástupcem a zmocnitelem žádný vztah nevzniká.

[13] Jelikož tedy doručení žalovaného rozhodnutí substitutovi zmocněnce stěžovatele nemohlo vyvolat zákonem předpokládané právní účinky spojené s doručením, je nesprávný i závěr městského soudu, že toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 27. 6. 2024 a s tím spojený závěr o opožděnosti podané žaloby. Tímto pochybením byl naplněn kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[14] Vzhledem k tomu, že napadené usnesení městského soudu z hlediska zákona neobstojí, Nejvyšší správní soud jej podle § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[15] V rámci dalšího projednání věci bude městský soud, vázán právním názorem vysloveným v odstavcích [12] a [13] výše, povinen se opakovaně zabývat otázkou včasnosti podané žaloby. Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že žalované rozhodnutí bylo jeho tehdejšímu zástupci Mgr. Švarcovi doručeno dne 5. 12. 2024, avšak správní spis neobsahuje žádné důkazy (například doručenkou), které by tuto skutečnost potvrzovaly. V dalším řízení proto bude městský soud povinen zjistit a postavit najisto, zda bylo žalované rozhodnutí vůbec řádně doručeno zástupci žalobce, či nikoli, a zda se tedy případně nejednalo o žalobu předčasnou. Tento právní názor je pro městský soud závazný (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[16] Městský soud v dalším řízení rozhodne také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 29. září 2025

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu